

Петар ШКРБИНА

"Interesi te se posilni od moralot"

Пренагласени се очекувањата дека новиот претседател на САД, Барак Обама, битно ќе ја промени надворешната политика, особено воената политика на САД. Во предизборната кампања новиот претседател ја најави таа промена, но освен евентуалното повлекување на американската војска од Ирак, зголемените активности во Авганистан и борбата против Ал каида, други конкретни предлози немаше.

Склучен е нов договор меѓу Ирак и САД за повлекување на американската војска до 2011 година. Најавувањата за брзо повлекување на американската војска во предизборната кампања се една фиктивна реалност, а вистинската состојба на теренот по потпишувањето на договорот меѓу Ирак и САД е сосема друга реалност. Американците изградиле 43 најмодерни бази во Ирак, секако не без причина, па според тоа нивното повлекување во 2011 година може да се доведе во прашање во зависност од развојот на настаните, особено во Иран и во Пакистан.

Во контекст на оваа геостратегиска проценка мора да се земе предвид натамошното решавање на статусот на Гру-

зија и на Украина. Двете најголеми нуклеарни сили во светот, Соединетите Американски Држави и Руската Федерација, уште од 1995 година, во своите воени официјални доктрини предвидоа употреба на нуклеарно оружје на таканаречено тактичко ниво (локални војни и инциденти).

Дискусијата и намерата за поставување антиракетен штит во Полска и во Чешка од страна на САД и противмерката од Руската Федерација за поставување ракети од среден домет во об-

на Америка за дејствување во Вселената и што треба да се направи во мировторни цели и за доброто на човештвото. Иако според сегашните и тогашните проценки, од 1986 година, не постоеше опасност од нуклеарен напад од страна на Русија, ниту способност од новоназначените држави како "осовина на злото" Иран, Ирак и Северна Кореја, сепак до тој период САД потрошија 130 милијарди долари на противракетната одбрана. Во свое време Буш постариот го зголеми тој износ за уште 11 милијарди

НОВА СТУДЕНА ВОЈНА ВО СВЕТОТ

ласта Каљинин, претставува само продолжение на новата студена војна во светот, која всушност никогаш и не престанала.

Поимот антиракетен штит датира уште од времето на Роналд Реган. Програмата на САД, по цел свет да изгради мрежа за одбрана од можен напад на балистички ракети, започна уште на 23 март 1983 година, кога тогашниот претседател на Америка, Роналд Реган, ја предложи програмата наречена "Војна на ѕвездите", а службено беше наречена "Иницијатива за стратешка одбрана". Суштината на предложената програма не беше сериозна воена опасност од евентуалната употреба на советското нуклеарно оружје против САД, туку финансиско исцрпување на тогашниот СССР заради одржување на исто ниво со американската програма "Војна на ѕвездите", која чинеше стотина милијарди долари.

Тоа натпреварување доведе до економски крах на земјите од Варшавскиот договор и до повторно обединување на Германија. "Војната на ѕвездите" го означил почетокот на милитаризацијата на Вселената и трка во нејзиното вооружување. Познатата американска агенција НАСА, која е носител на програмата за милитаризација на Вселената и новата студена војна, според овластувањата од 1985 година, предвиде Конгресот на САД да ја утврдува политиката

долари, а претседателот Клинтон за уште 53 милијарди долари. Тука не се дадени милијардите за кои тајно не се зборуваше, а кои беа пренасочувани за противракетна одбрана преку тајни сметки.

Суштината на противракетната одбрана на САД лежи во фактот дека наведениот систем нема одбранбена суштина, туку изразена офанзивна карактеристика. Онаа земја која има ефикасен противракетен штит ќе биде способна да изврши прв нуклеарен напад врз некоја друга земја. Поедноставно речено, противракетниот штит кој треба да гарантира одбрана од ограничен напад директно е насочен кон Русија, единствената нуклеарна сила која е способна да изврши веродостоен нуклеарен противудар.

Доколку се создадат технолошки услови според кои САД би се заштитиле од можен противнапад од Русија по евентуален американски нуклеарен напад, тогаш Америка ќе биде во состојба да им диктира свои услови, не само на Русија туку и на цел свет.

Ова денес се нарекува "Американско столетие" или "Доминација на полниот спектар", а одбраната од балистичките ракети е само една компонента на наведените процеси. На Конференцијата за безбедност одржана во Минхен во 2002 година беше промовирана тезата дека САД сама ќе презема воени интер-

венистички акции без согласност од сојузниците или одобрение од ОН. Слична конференција за меѓународната безбедност беше одржана во Минхен, во февруари 2007 година, која претставуваше големо изненадување за САД и за западните држави. Рускиот претседател Путин, кој ја претставуваше финансиски консолидираната држава, чии воени и технолошки потенцијали се сè поприсутни во светот, со најавите за натамошно јакнење на рускиот воен потенцијал во своето излагање го изненади Западот. По неговиот говор, прв пат од распаѓањето на Советскиот Сојуз во 1991 година, западните медиуми проговорија за новата студена војна. Путин констатира дека американската Влада, која де факто е главен командант на НАТО, толку ја зголемил својата воена моќ во изминатите 18 години, што ја навело Русија отворено да реагира. Путин особено нагласи дека настанала ера на воено соочување какво што светот не доживеал од периодот на студената војна од почетокот на педесеттите години на минатиот век.

Творец на првата студена војна е Џорџ Кенан, директор на Отсекот за планирање на политиката при американското Министерство за надворешни работи и во еден многу таен документ од 1948 година тој ги поставил темелите и задачите на студената војна.

Во тој документ Кенан напишал: "Имаме околу 50 отсто од светското богатство, но само 6,3 отсто од светското население. Наша прва задача е да ја зачуваме сегашната супериорност, но при тоа да не ја загориме националната безбедност. Не смееме да се залажуваме со тоа дека денес можеме да си дозволиме луксуз на алтруизам и светски добродетели".

Оваа изјава, односно документот од 1948 година, воопшто не се разликува од изјавата на официјалните документи на американската Влада од 1991 година до денес.

Потребно е да потсетиме на некои настани кои се случиле непосредно по завршувањето на Втората светска војна. Тогаш една група американски генерали, на чело со познатиот генерал Патон, барала да се изврши напад врз тогашниот сојузник СССР и да дојде до дефинитивно уништување на "комунистичкиот баук". План било да се употребат 12 заробени германски дивизии како "топовско месо" при нападот врз СССР, бидејќи тогашниот Советски Сојуз бил сосема исцрпен од петгодишната војна. За среќа на цел свет, овој план не бил одобрен од тогашните американски власти на чело со претседателот Ајзенхауер. Тогашниот британски премиер Винстон Черчил одбил Велика Британија да игра подредена улога во догово-

ренто американско - руско царство по потпишувањето на договорот на Јалта и Москва, при крајот на Втората светска војна. Познат е говорот на Черчил во 1948 година за "железната завеса" одржан во Фултон, во сојузната држава Мисури. Веќе идната 1949 година бил создаден северноатлантскиот воен сојуз, под водство на САД, кој до денес континуирано спроведува иста политика.

На состанокот во Минхен, Путин зборуваше за континуитетот на американската визија за еднополарен свет со еден авторитет, со една сила и еден центар за донесување одлуки, во кој постои само еден владетел и еден господар. Тој особено предупреди на дестабилизирачкиот ефект со вселенското вооружување. Владата на Буш во декември 2001 година еднострано го отповика американско-рускиот договор за антиракетната заштита. Тоа е суштински чекор во довршувањето на светска мрежа за противракетна одбрана, која претставува клуч на американската нуклеарна надмоќ. Американската Влада еднострано престана да ги почитува своите обврски преземени со меѓународниот договор. Освен тоа, американскиот претседател ги прекрши овластувањата кои според американскиот Устав ги има американскиот Конгрес.

Во националната еуфорија на САД по настаните од 11 септември 2001 година, немаше никакво спротивставување кај членовите на Конгресот. Според плановите на Владата на Буш, во САД веќе се градат две постројки за пресретнување на ракети, од кои едната е во Калифорнија, а другата на Алјаска. Предвидено е таква постројка да се изгради и во Полска, што би претставувало прва таква постројка надвор од границите на САД. Дека целата оваа работа за антиракетна заштита е насочена против Русија, е сосема јасно. Доколку се зборува за наводна одбрана од Иран или од Северна Кореја тогаш војничката логика би наложувала таквите системи да се постават во Турција, земја-членка на НАТО, во Израел, Кувajt или Катар, а не во Полска или Чешка. Сфаќајќи ги намерите на САД кон Руската Федерација, претседателот Путин, на воената свеченост при доделување на наградите во Кремљ, на 10 март 2007 година, одржа говор и објави податок дека во наредните осум години Русија ќе потроши 190 милијарди долари, со кои до 2015 година ќе ја опреми својата војска и морнарица со модерно оружје.

Очигледно е дека е невозможно да се запре овој долгогодишен процес на новата трка во вооружувањето, односно новата студена војна. Ветувањата на новиот американски претседател Барак Обама не ќе можат битно да влијаат врз промената на овој процес зад кој стојат моќните мултинационални компании на воено-индустрискиот комплекс на САД. Индикативно е тоа што во ерата на големите финансиски кризи и рецесијата на економијата во светот никој не го спомнува намалувањето на воените трошоци.

Индикативно е тоа што во ерата на големите финансиски кризи и рецесијата на економијата во светот никој не го спомнува намалувањето на воените трошоци.

